

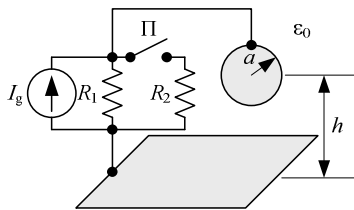
Напомене: Испит траје 180 минута. Није дозвољено напуштање сале 120 минута од почетка испита. Писати искључиво хемијском оловком. Дозвољена је употреба само овога папира и вежбанке, који се морају заједно предати. Употреба калкулатора није дозвољена. Вежбанку ставити у овај папир. Питања радити искључиво на овоме папиру, а задатке искључиво у вежбанци. Коначне одговоре на питања и тражена извођења уписати у одговарајуће кућице, учртати у дијаграме или заокружити понуђене одговоре. Одговори без извођења се неће признати. Свако питање носи по 5 поена, а задатак по 20 поена.

Попунити податке о кандидату у следећој табели. Исте податке написати и на омоту вежбанке.

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ (попуњава кандидат)							КОЛОКВИЈУМ	УСМЕНА ПРОВЕРА	
Група са предавања	Индекс година/број		Презиме и име					Да	
П1 П2 П3	/						УКУПНО ИСПИТ		
ПИТАЊА					ЗАДАЦИ			КОНАЧНА ОЦЕНА	
1	2	3	4	5	6	Укупно	1	2	Укупно
							УКУПНО ПОЕНА		

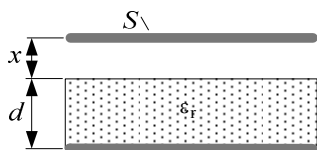
ПИТАЊА

1. На слици је приказана метална лопта полупречника $a = 1 \text{ cm}$, постављена у ваздуху на висини $h = 100 \text{ mm}$ изнад велике проводне плоче. Лопта је прикључена танким проводником на коло сталне струје за које је позната отпорност $R_1 = 10 \text{ M}\Omega$. Када је прекидач П затворен, интензитет електростатичке силе која делује на лопту је $F_e^{(1)} = 2,5 \mu\text{N}$, а када је прекидач отворен, интензитет електростатичке силе је $F_e^{(2)} = 10 \mu\text{N}$. (а) Приближно израчунати струју I_g и (б) израчунати отпорност R_2 . Занемарити наелектрисања проводника за повезивање и елемената електричног кола.

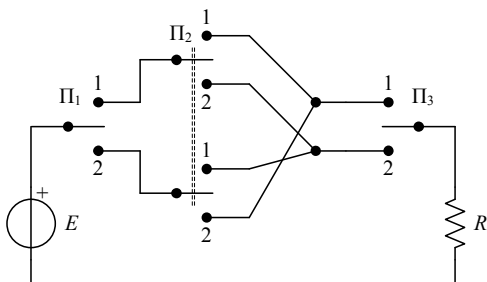
(а)	(б)
-----	-----

2. На слици је приказан плочасти кондензатор, површине електрода S . У доњем делу кондензатора налази се диелектрик дебљине $d = 4 \text{ mm}$ и релативне пермитивности ϵ_r , а у горњем делу је ваздушни зазор дебљине x . (а) Одредити израз за капацитивност овог кондензатора, $C(x)$. Израчунати највећу дебљину ваздушног зазора тако буде $C(x=0)/C(x) \leq 1,1$ ако је (б) $\epsilon_r = 2$ и (в) $\epsilon_r = 200$.

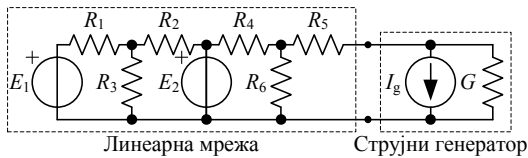
(а)	(б)	(в)
-----	-----	-----

3. На слици је приказано коло сталне струје које се састоји од генератора електромоторне силе $E = 100 \text{ V}$, отпорника отпорности $R = 10 \text{ k}\Omega$, два преклопника (Π_1 и Π_3) и једног унакрсног прекидача (Π_2). Израчунати снагу пријемника за сва могућа стања преклопника, односно прекидача.

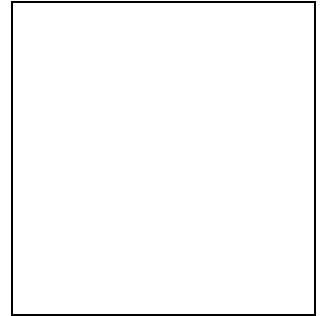
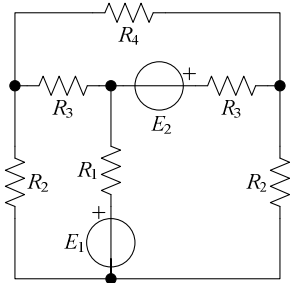

Π_1	Π_2	Π_3	$P [\text{W}]$
1	1	1	
1	1	2	
1	2	1	
1	2	2	
2	1	1	
2	1	2	
2	2	1	
2	2	2	

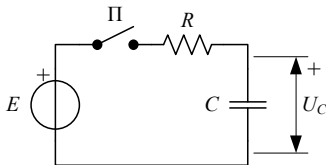
4. Параметри елеменata linearne mreže prikazane na slici su $E_1 = E_2 = 30 \text{ V}$ и $R_1 = R_2 = R_3 = R_4 = R_5 = R_6 = 10 \Omega$. Na mrežu je priključen realni strujni generator, provodnosti $G = 100 \text{ mS}$. Izračunati (a) jačinu struje realnog strujnog generatora (I_g) tako da snaga koju prima taj generator bude najveća и (б) ту највећу снагу.

5. Када су у колу сталне струје са слике електромоторне силе $E_1^{(1)} = 10 \text{ V}$ и $E_2^{(1)} = 20 \text{ V}$, снага отпорника R_4 је $P_4^{(1)} = 12 \text{ mW}$. Израчунати снагу тог отпорника када су електромоторне силе $E_1^{(2)} = 20 \text{ V}$ и $E_2^{(2)} = -10 \text{ V}$.

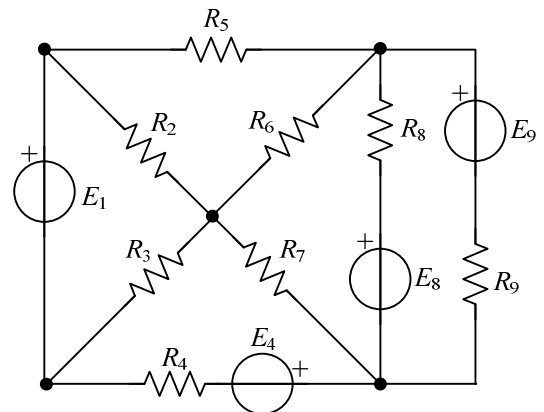
6. У првом стационарном стању у колу на слици прекидач је отворен, кондензатор је оптерећен, а његов напон је $U_C^{(1)}$ ($U_C^{(1)} \neq E$). У другом стационарном стању прекидач је затворен. Одредити релацију између величина E , R , C и $U_C^{(1)}$ тако да прираштај електричне енергије кондензатора од првог до другог стања буде три пута већи од рада претвореног у топлоту током прелазног режима.

ЗАДАЦИ

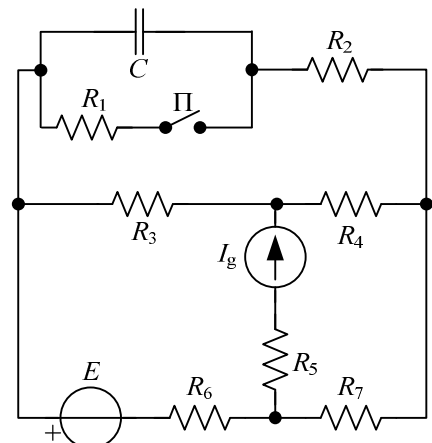
1. (Задатак се ради полазећи од **прве** стране вежбанке.)

За коло сталне струје на слици познато је $E_1 = 8 \text{ V}$, $E_4 = E_8 = 6 \text{ V}$, $R_2 = R_3 = 2 \text{ k}\Omega$, $R_4 = R_5 = R_9 = 1 \text{ k}\Omega$ и $R_6 = R_7 = R_8 = 3 \text{ k}\Omega$. Снага идеалног напонског генератора E_9 је $P_{E_9} = 2 \text{ mW}$. Израчунати емс E_9 .

2. (Задатак се ради полазећи од **последње** стране вежбанке.)

За коло сталне струје на слици познато је $C = 3 \mu\text{F}$, $R_1 = 800 \Omega$, $R_2 = R_5 = 200 \Omega$, $R_3 = 1 \text{ k}\Omega$, $R_4 = R_6 = R_7 = 500 \Omega$ и $I_g = 10 \text{ mA}$. Прекидач Π је затворен и у колу је успостављено стационарно стање. Прираштај енергије кондензатора од отварања прекидача до успостављања новог стационарног стања је $\Delta W_C = 4,5 \mu\text{J}$. Израчунати емс E .

Питања и задаци ће бити прегледани само уколико се налазе на одговарајућим местима.

ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА И РЕШЕЊА ЗАДАТАКА СА ИСПИТА ИЗ ОСНОВА ЕЛЕКТРОТЕХНИКЕ 1 ОДРЖАНОГ 14. СЕПТЕМБРА 2019. ГОДИНЕ

ПИТАЊА

1. (а) Струја генератора је $I_g = \pm 600 \mu\text{A}$. (б) Тражена отпорност је $R_2 = 10 \text{ M}\Omega$.

2. (а) Капацитивност је дата изразом $C(x) = \epsilon_0 \frac{S}{x + d / \epsilon_r}$. Тражене дебљине ваздушних зазора су (б) $x = 200 \mu\text{m}$, односно (в) $x = 2 \mu\text{m}$.

3. Снага отпорника дата је у следећој табели.

Π_1	Π_2	Π_3	$P [\text{W}]$
1	1	1	1
1	1	2	0
1	2	1	0
1	2	2	1
2	1	1	0
2	1	2	1
2	2	1	1
2	2	2	0

4. (а) Тражена струја генератора је $I_g = -250 \text{ mA}$. (б) Највећа снага коју генератор прима је $P_p = 3,75 \text{ W}$.

5. Тражена снага је $P_4^{(2)} = 3 \text{ mW}$.

6. Тражена релација је $U_C^{(1)} / E = 0,5$.

ЗАДАЦИ

1. Постоје два решења: $E_9^{(1)} = -1 \text{ V}$ и $E_9^{(2)} = 4 \text{ V}$.

2. Постоје два решења: $E^{(1)} = -5/3 \text{ V}$ и $E^{(2)} = 5 \text{ V}$.

- РЕЗУЛТАТИ ИСПИТА БИЋЕ ОБЈАВЉЕНИ ДО 17. СЕПТЕМБРА У 21 ЧАС.
- УВИД У ЗАДАТКЕ У САЛИ 56, САМО ЗА КАНДИДАТЕ КОЈИ НИСУ ПОЗВАНИ НА УСМЕНУ ПРОВЕРУ, ЈЕ 18. СЕПТЕМБРА ОД 18:30 ДО 19:00 ЧАСОВА.
- УСМЕНА ПРОВЕРА ПОЧИЊЕ 18. СЕПТЕМБРА У 19:00 ЧАСОВА, ПРЕМА РАСПОРЕДУ КОЈИ ЋЕ БИТИ НАКНАДНО ИСТАКНУТ.

Са предмета Основи електротехнике